

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра гуманітарної освіти

ПОЛІТОЛОГІЯ

Силлабус навчального курсу
2023-2024 н.р.
денна форма навчання

ВИКЛАДАЧ:

Копитко Андрій Дмитрович
Електронна пошта: akopytko@ukr.net
Телефон: +38 0972228314
каб. 402

Копитко Андрій Дмитрович:

Доцент кафедри гуманітарної освіти Львівського національного університету природокористування, к. істор. н., доцент.

Викладач з 20-річним досвідом, автор та співавтор 90 статей, 16 навчальних посібників, 5 довідників, 33 навчально-методичних розробок.

Читає курси: «Філософія», «Історія політичних та правових вчень», «Логіка», «Історія України». Наукові інтереси: філософія природи, філософія органічного виробництва, психолого-педагогічні аспекти формування успішної особистості, історія Галицько-Волинського князівства, історія української аграрної науки та освіти в Східній Галичині, історія аграрної науки та освіти в навчальних та наукових інституціях в Дублянах.

Коротка анотація курсу: Навчальна дисципліна «Політологія» є вибірковою навчальною дисципліною, яка викладається в 7 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль: залік.

Обсяг курсу: 90 годин аудиторних занять, з них 16 годин лекцій, 32 години семінарських занять та 42 години самостійної роботи.

Мета та завдання курсу:

- **Предметом вивчення дисципліни** є основні питання політології як науки; теоретичні й практичні засади реалізації політики як суспільного явища; індивідуальна та суспільна свідомість; громадська думка; зв'язки з громадськістю та засобами масової інформації для вирішення завдань із проектування стратегії поведінки у політичній сфері; суспільно-політичні процеси та суспільно-політична ситуація у регіоні та країні.
- **Мета вивчення дисципліни:** ознайомлення студентів із основними питаннями політології як науки (суспільно-політичні процеси, форми правління та державного устрою, політичні партії, формування націй та національні рухи, ролі держави у суспільстві, проблеми становлення громадянського суспільства, прав людини та громадянина); формування системи базових знань, розвиток умінь і навичок щодо теоретичних і практичних засад реалізації політики як суспільного явища; сприяння становленню громадянської свідомості студентів; розвиток здібностей використання теоретичних знань й практичних навичок організації зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації для вирішення завдань із проектування стратегії поведінки у політичній сфері; формування вмінь здійснювати аналіз суспільно-політичних процесів на основі знань теорії політичного аналізу і аналітичних методик та передбачати на основі аналізу можливі шляхи розвитку суспільно-політичної ситуації в країні та регіоні, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням якісних і кількісних методів, інструментарію прикладного аналізу та новітніх технологій.
- **Завдання вивчення дисципліни:**
  - отримання знань про особливості політики як суспільного явища, структуру та типологію політичної системи суспільства;
  - ознайомлення з світовим та українським політичним надбаннями, основними політологічними школами і течіями, видатними досягненнями політичної думки;
  - формування системи наукових знань про політичне життя та суспільно-політичні процеси;
  - становлення категоріальної бази наукового уявлення про політику, політичну соціалізацію особи, місце і роль громадянина в політичній діяльності;
  - становлення засад політичної культури особистості в вітчизняному суспільстві;
  - пояснення сутності держави як головного політичного інституту суспільства;
  - розрізнення основних різновидів політичного режиму;
  - розуміння специфіки виборчого процесу;
  - обґрунтування сутності політичних партій, партійних систем та груп інтересів у суспільстві;
  - аналіз головних сфер зовнішньополітичної діяльності України;
  - розуміння та розрізнення принципів і законів взаємодії людей; з'ясування і усвідомлення ролі особи в політичному процесі;
  - аналіз суспільно-політичних процесів та політичної ситуації на локальному, регіональному та державному рівнях.

Результати навчання:

За результатами навчання студенти зможуть сформувати:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності:

- СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
- СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
- СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
- СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.

Програмні результати навчання:

- РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
- РН02. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.
- РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

- РН04. Мати навички професійної комунікації.
- РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
- РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.
- РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.
- РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
- РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
- РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
- РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Тема	Кількість годин			Максимальний бал
		л	с	СРС	Семінари
Модуль 1. Становлення та розвиток політичної думки у світі та Україні					
1	Політологія в системі соціально-гуманітарного знання. Політика як соціальне явище.	2	2	2	6
2	Політична думка Стародавнього світу.		2	3	6
3	Політична думка Середньовіччя і доби Відродження.		2	3	6
4	Становлення та розвиток політичної науки в добу раннього Нового часу (XVI-XVIII ст.).		2	3	6
5	Політичні вчення XIX ст. у Західній Європі.	2	2	2	6
6.	Розвиток світової політичної науки в XX-XXI ст.	2	2	2	8
7.	Політична думка в Україні доби Середньовіччя, Відродження і раннього Нового часу.	2	2	3	6
8.	Політична думка в Україні в пізній Новий час та сучасну добу.		2	3	6
Разом за 7 семестр		8	16	21	50
Модуль 2. Фундаментальні проблеми політичної науки					
9.	Політична влада.	2	2	2	6
10.	Політична система суспільства. Політичний режим.	2	2	2	6
11.	Політологічна теорія держави.	2	2	2	6
12.	Політичні партії, партійні системи та громадські об'єднання і рухи.	2	2	3	6
13.	Політичні еліти та політичне лідерство.		2	3	6
14.	Політичні процеси.		2	3	8
15.	Політична культура. Політична поведінка та політична участь.		2	3	6
16.	Міжнародні відносини та глобальна політика.		2	3	6
Разом за 7 семестр		8	16	21	50
Всього		16	32	42	100

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Зміст теми	Перелік питань на самостійне вивчення	Рекомендовані теми для науково-дослідної діяльності
Тема 1. Політологія в системі соціально-гуманітарного знання. Політика як соціальне явище.	Політологія як наука і навчальна дисципліна. Об'єкті предмет політології. Зв'язки політології з іншими науками. Методологія досліджень політології. Функції та завдання політології. Сутнісні риси політики. Концепції політики. Структура і функції політики.	Методи політологічних досліджень. Підходи до розуміння природи політики: минуле і сучасність. Понятійно-категоріальний апарат політології.	Метод прийняття рішень та його використання в політичній науці. Співвідношення політології як науки та навчальної дисципліни. Співвідношення та взаємозв'язок політики і права. Інституалізація політичної науки в сучасній Україні.
Тема 2. Політична думка Стародавнього світу.	Політична думка країн Стародавнього Сходу. Політичні доктрини античності. Римське право і політика.	Легізм як політико-правове вчення Стародавнього Китаю. Ідея духовної свободи людей у вченні Луція Аннея Сенеки. Трактатування Платона про ідеальну державу у класичній та сучасній науці і філософії.	Реалізація ідей конфуціанства в сучасній політичній теорії та практиці. Типологія форм державного устрою в античній філософсько-політичній думці. Витоки ідей демократії, авторитаризму та тоталітаризму в античній філософсько-політичній думці.
Тема 3. Політична думка Середньовіччя і доби Відродження.	Релігійно-політичні концепції Середньовіччя. Політичні вчення доби Відродження. Політичні вчення епохи Реформації.	Політична доктрина Марсилія Падуанського. Політико-правове вчення Жана Бодена. Політичні ідеї у вченні Т. Мора.	Вчення Н. Макіавеллі та макіавеллізм: спільне та відмінне. Політико-правові ідеї Томи Аквінського і неотомізм. Вплив політико-правових вчень доби Реформації на європейську політичну теорію і практику.
Тема 4. Становлення та розвиток політичної науки в добу раннього Нового часу (XVI-XVIII ст.).	Політичні ідеї європейського соціалізму XVI-XVII ст. Теорії природного права та суспільного договору. Політико-правові вчення доби Просвітництва.	Політико-правове вчення С. Пуфендорфа. Природно-правова доктрина Ч. Беккарія. Політико-правові погляди Т. Пейна. Прагматично-раціоналістичні політичні та правові концепції у США доби Просвітництва та періоду боротьби	Федералізм та ідея республіканського правління в політико-правових вченнях США XVIII ст. Співвідношення права та моралі у вченні Х. Томазія. Ідеї громадянськості та громадянського виховання у вченні Джозефа Прістлі. «Новий закон

		за незалежність. Політичні ідеї Великої Французької революції.	справедливості» та «Закон свободи» Дж. Уїнстенлі.
Тема 5. Політичні вчення XIX ст. у Західній Європі.	Консервативний напрям у політичних вченнях XIX ст. Ліберальний напрям у політичних вченнях XIX ст. Особливості розвитку соціально-політичної думки в другій половині XIX ст. Марксизм як політичне вчення.	Політичні вчення представників критичної та революційної утопічної традиції. Ідейні витоки анархізму. М. Штірнер та П. Прудон. Витоки вчення соціал-демократії у вченні Е. Бернштейна. Національно-визвольна концепція Дж. Мадзіні.	Політичні погляди О. Конта. Витоки концепції соціальної держави у вченні Лоренца фон Штейна. Проблеми національної культури, національної свідомості та національної держави у вченні Т. Масарика. Органічна теорія держави Г. Спенсера. В. фон Гумбольдт про цінність свободи.
Тема 6. Розвиток світової політичної науки в XX-XXI ст.	Методологічні підходи до вивчення політики в XX-XXI ст. Доктринальні підходи до вивчення політики в XX-XXI ст. Концептуальні підходи до аналізу проблем глобального розвитку та міжнародної політики.	Синергетична методологія в політичній науці. Постмодерні підходи до аналізу політики. Постсистемні підходи до аналізу політики. Політичні ідеї представників популізму. Політичні ідеї представників безпекознавства.	Проблема структурних змін у вченні С. Гантінгтона. Трактування природи політичного у вченні К. Шмітта (1888-1985). Концепція демократії та тоталітаризму К. Лефора (1924-2010). Л. Ерхард – теоретик та практик соціального лібералізму. Теорія «освіченого консерватизму» Г.-К. Кальтенбруннера. Вчення Е. Гідденса про «третій шлях» та його вплив на формування концепції «нового лейборизму». Світ-системний аналіз природи політики С. Аміна. Концепція морської могутності А. Мехена (1840-1914). Концепція інформаційного суспільства в політичній футурології (Й. Масуда, М. Кастельс, Дж. Нейсбітт, М. Маклюен).

			Філософія ненасильства М.Л. Кінга.
Тема 7. Політична думка в Україні доби Середньовіччя, Відродження. і раннього Нового часу.	Зародження Київської держави і становлення політичної думки. Політична думка литовсько-польської доби. Політична думка польсько-козацької доби. Політична думка періоду визвольної війни.	Концепція «богоугодного володаря» К. Смолятича. Політичні погляди Ю. Немирича. Вчення Христофора Філалета про республіканські засади державного устрою.	Проблема відносин держави і церкви у поглядах мислителів Київської Русі. Політичні ідеї у працях представників української полемічної думки XVI-XVII ст. Погляди на політичну історію України Ф. Сафоновича.
Тема 8. Політична думка в Україні в пізній Новий час та сучасну добу.	Українська політична думка XVIII ст. Українська політична думка XIX – початку XX ст. Українська політична думка в 20-40-х рр. XX ст. Розвиток політичної думки та становлення політичної науки в сучасній Україні.	Політичні погляди представників українського Просвітництва XVIII ст. (В. Капніст, Я. Козельський, С. Десницький). Політологічна спадщина О. Терлецького (1850-1902). С. Томашівський та В. Кучабський як представники української консервативної думки першої половини XX ст. Методологія та методика політологічних досліджень в сучасній Україні.	Політичні ідеї у програмах українських політичних партій та об'єднань (кінець XIX – початок XX ст.). Програмні засади «Товариства дворянських революціонерів» (Південного товариства). Національне питання у працях В. Левинського. Напрями політологічних досліджень в Львівському національному університеті ім. І. Франка (кінець XX – початок XXI ст.).
Тема 9. Політична влада.	Політична влада: концепції, сутність і головні властивості. Основні способи організації і реалізації політичної влади. Розвиток політичної влади в Україні та її подальша демократизація.	Співвідношення особистої та інституційної влади в сфері політики. Проблема демократизації політичної влади в Україні. Владні відносини: теорія і практика.	Трактування політичної могутності як атрибуту політичної влади в класичній та сучасній політичній науці. Проблеми забезпечення легітимності політичної влади в незалежній Україні. Інформаційні ресурси політичної влади в сучасній Україні.
Тема 10. Політична	Сутність, структура і функції політичної	Проблема розподілу влади між вищими	Фактори ефективності політичної системи в

<p>система суспільства. Політичний режим.</p>	<p>системи. Типи, класифікація і закономірності розвитку політичних систем. Особливості функціонування політичної системи сучасної України. Сутність і структура політичного режиму. Основні ознаки політичного режиму. Типи політичних режимів.</p>	<p>державними органами в різних типах політичних режимів. Співвідношення виборчої системи і форми державного правління в різних типах політичних режимів. Напрями формування і розвитку політичної системи в сучасній Україні. Військові та громадянські політичні системи в сучасному світі.</p>	<p>сучасному світі. Проблема легальної та нелегальної політичної опозиції в різних типах політичних систем. Механізм стримування і противаги у системі державної влади в політичній системі сучасної України. Механізми побудови демократичного політичного режиму в Україні. Політичні системи країн Сходу: порівняльний аспект.</p>
<p>Тема 11. Політологічна теорія держави..</p>	<p>Генезис держави: її суть, структура і функції. Типологія і форми держав. Класифікація органів державної влади. Проблеми формування громадянського суспільства і правової держави в Україні.</p>	<p>Сутність і функції державного управління. Регіональні структури влади та місцевого самоврядування. Парламентаризм.</p>	<p>Проблема суверенітету державної влади в сучасній Україні. Сучасна правова політика держави в Україні. Інститут імпичменту та його використання в практиці функціонування державної влади. Правова держава і громадянське суспільство.</p>
<p>Тема 12. Політичні партії, партійні системи та громадські об'єднання і рухи.</p>	<p>Сутність, ознаки, класифікація політичних партій. Партійні системи: поняття, різновиди, типологія. Політичні партії і партійна система України в умовах посттоталітаризму. Громадські організації: поняття, ознаки і типологія. Суспільно-політичні рухи: сутність, причини виникнення і класифікація. Громадські організації та рухи в суспільно-політичному житті України.</p>	<p>Структура громадських об'єднань. Громадські органи. Етапи розвитку багатопартійної системи в Україні.</p>	<p>Типи суперечностей в партійних системах сучасного світу. Законодавче регулювання партійної діяльності в країнах ЄС. Співвідношення багатопартійності та партійних систем як предмет політологічних досліджень. Жіночі та молодіжні рухи в сучасній Україні.</p>

<p>Тема 13. Політичні еліти та політичне лідерство.</p>	<p>Поняття та підходи до трактування політичної еліти. Структура, функції та механізми рекрутування політичної еліти. Шляхи легітимації політичної еліти. Феномен лідерства в науковій традиції. Соціальна роль, функції та механізми формування політичного лідерства. Типології політичного лідерства.</p>	<p>Співвідношення між лідерством та керівництвом в політиці. Неформальний лідер та його прояви. Принципи діяльності політичної еліти. Політична еліта сучасної України.</p>	<p>Еліта влади. Елітизм та демократія.. Форми рекрутування політичних еліт. Дискурс влади та типи еліт. Механізми формування політичного лідера. Методологія та методика вивчення політичних лідерів. Взаємозв'язок політичного авторитету та політичного лідерства.</p>
<p>Тема 14. Політичні процеси.</p>	<p>Політичний процес: зміст, структура і класифікація. Політична діяльність та її детермінанти. Політичні рішення: технології їх прийняття та реалізація.</p>	<p>Перехідні періоди в політиці. Суб'єкти політичного процесу. Політична поведінка. Ознаки політичної маси. Сутність та види політичного тероризму. Підходи до аналізу політичних рішень.</p>	<p>Мотивація політичної діяльності. Проблема формування опозиції як форми політичної діяльності. Протестні форми поведінки як вияв політичної участі. Моделювання процесу вироблення, прийняття та реалізації політичних рішень.</p>
<p>Тема 15. Політична культура. Політична поведінка та політична участь.</p>	<p>Політична свідомість: зміст і основні характеристики. Зміст і структура політичної культури. Типи, види та функції політично культури. Політична культура сучасної України. Політична поведінка. Політична участь: форми, типи, суб'єкти. Види політичної участі та політичної поведінки.</p>	<p>Політична та партійна етика. Мотивація політичної діяльності. Політичні субкультури. Політичні цінності.</p>	<p>Основні шляхи та чинники формування політичної культури сучасного українського суспільства. Механізми взаємодії ідеології з політикою. Методологічні підходи до трактування політичної культури.</p>
<p>Тема 16. Міжнародні відносини та глобальна політика.</p>	<p>Поняття міжнародних відносин. Міжнародна політика: суть, цілі, функції. Світовий політичний процес та його суб'єкти. Світова політика і проблеми глобалізації сучасного світу.</p>	<p>Політичні виміри глобальних проблем людства. Проблеми геополітики. Провідні міжнародні та регіональні організації сучасності.</p>	<p>Тероризм як глобальна проблема XXI ст. Параметри побудови сучасних міжнародних відносин. Міжнародні політичні конфлікти: сутність і методика вивчення. Політико-економічні</p>

	Політична глобалістика: предмет, структура, категорії. Україна в системі сучасних міжнародних відносин.	Воєнна політика в сучасному світі.	аспекти інтеграції сучасного світу. Римський клуб та його роль у розв'язанні глобальних проблем.
--	---	------------------------------------	--

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Політика як соціальне явище.
2. Політика: визначення і основні її класифікації.
3. Сутність політики і її соціальне призначення.
4. Політологія: визначення, основні методи і функції.
5. Структура політології, її місце і роль в системі суспільних предметів.
6. Об'єкти і суб'єкти політики.
7. Політична думка Стародавнього Сходу.
8. Політичні вчення Стародавньої Греції. Платон і Аристотель.
9. Політико-правова думка Стародавнього Риму. Цицерон.
10. Політична наука Нового часу. Н. Макіавеллі і макіавеллізм.
11. Політичний раціоналізм французьких просвітників. Ш. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, К.А. Гельвецій.
12. Вчення англійських просвітників Ф. Бекона і Дж. Локка про державу.
13. Політико-філософські вчення мислителів Німеччини. І. Кант, Г.В.-Ф. Гегель.
14. Політичні платформи правого і лівого екстремізму.
15. Політичні доктрини тоталітаризму. В. Ленін, Б. Муссоліні, А. Гітлер.
16. Консерватизм і неоконсерватизм.
17. Лібералізм. Неоліберальні концепції.
18. Соціалізм і сучасна соціал-демократія.
19. Політичні погляди у Київській Русі.
20. Політичні концепції у Києво-Могилянській академії. П. Могила, С. Яворський, Ф. Прокопович.
21. Політична програма Кирило-Мефодіївського товариства. М. Костомаров, М. Гуляк, Т. Шевченко.
22. Конституція П. Орлика /1710р./. Проблеми державно-політичного устрою.
23. Українські політичні вчення другої половини ХІХст. М. Драгоманов, С. Подолинський.
24. Політична думка на рубежі століть і в період української революції. І. Франко, Д. Донцов, В. Винниченко.
25. Українська зарубіжна політична думка міжвоєнного періоду. В. Липинський, В. Старосольський.
26. Суспільно-політичні погляди М. Грушевського.
27. Українська політична думка радянських часів. Націонал-комунізм і дисиденство.
28. Політична думка незалежної України. Національна ідея і розбудова держави.
29. Соціальна структура суспільства – детермінанта політики.
30. Бюрократія як соціальна спільність і суб'єкт влади.
31. Соціальна стратифікація суспільства України і політика.
32. Українське село і сучасна аграрна політика.
33. Етнічні об'єднання і нації у політичному житті суспільства.
34. Національні процеси у політичному житті сучасного світу.
35. Етнонаціональна політика України.
36. Релігія і конфесійні групи у політичному житті суспільства. Релігійні політичні організації.
37. Політичні концепції сучасних світових релігій.

38. Політична влада: сутність концепції і принципи реалізації.
39. Політична влада і її моделі у сучасному світі.
40. Легітимність політичної влади в Україні: проблеми забезпечення.
41. Структура державної влади.
42. Політичні еліти суспільства: поняття і теорії еліт.
43. Функції політичної еліти та інструменти їх реалізації.
44. Політичне лідерство: сутність, концепції і типи.
45. Політичний лідер України і проблеми його формування.
46. Демократія у суспільно-політичному житті.
47. Політична система суспільства: сутність і структура.
48. Функції і типологія політичних систем.
49. Політична система України: особливості становлення, тенденції розвитку.
50. Сутність і типи політичних режимів.
51. Політичний режим в сучасній Україні.
52. Поняття, ознаки і функції держави.
53. Структура державної влади.
54. Проблеми державотворення в Україні.
55. Політичні партії: сутність, їх функції і типи.
56. Партійно-політичні системи.
57. Проблеми багатопартійності в Україні.
58. Суспільно-політичні рухи: функції і типологія.
59. Громадські організації: визначення, ознаки, види, категорії і класифікації.
60. Поняття і типи політичної ідеології.
61. Становлення і формування особи як суб'єкта політики.
62. Концепції політичної соціалізації особи.
63. Політична соціалізація особи: суть і концепції.
64. Політична соціалізація студентської молоді України.
65. Взаємовідносини економічних і політичних сфер життя суспільства.
66. Громадянське суспільство і правова держава.
67. Політична свідомість: зміст, структура, типологія.
68. Проблеми формування політичної культури українства у процесі державотворення.
69. Проблеми формування політичної свідомості громадян України.
70. Політична культура: суть, функції, типи.
71. Засоби масової інформації /ЗМІ/ у суспільно-політичному житті України.
72. Політичне маніпулювання і його обмеження.
73. Політична комунікація: функції і засоби. Політична символіка України.
74. Політичний процес: зміст, структура і управління.
75. Політична діяльність: її форми і детермінанти.
76. Політичні рішення: технологія прийняття і реалізації.
77. Політичні відносини: сутність, зміст, особливості.
78. Політична криза: суть і типи.
79. Політичний конфлікт: розвиток і умови розв'язання.
80. Політичні конфлікти: детермінація виникнення, стадії розвитку і технології врегулювання.
81. Концептуальні засади громадянського суспільства.
82. Політична стабільність: сутність, ризик і характер функціонування.
83. Політична модернізація в Україні: основні проблеми та умови їх розв'язання.
84. Виборча система і вибори в сучасній Україні.
85. Політичне прогнозування: теорія і методи.
86. Міжнародна політика у житті суспільства: теорія і практика зовнішніх відносин.
87. Базові категорії в теорії міжнародних відносин.
88. Соціально-політичні аспекти глобальних проблем сучасності.

89. Національна безпека і національні інтереси України.
90. Україна в геополітичній стратегії міжнародної спільноти.
91. Україна в сучасному геополітичному просторі.
92. Глобальні трансформації і політичні стратегії розвитку України.
93. Україна на шляху до нової цивілізації у світовому співтоваристві.
94. Суспільно-політичні погляди М. Драгоманова.
95. Суть та типологія політичної свідомості.
96. Сутність та функції політичного лідерства.
97. Поняття політичного процесу.
98. Структура політичної культури.
99. Форми держави.
100. Типи політичної культури.
101. Сутнісні риси і структура громадсько-політичних організацій та рухів.
102. Функції політичних партій.
103. Природа та походження глобальних проблем.
104. Особливості політичної культури в сучасній Україні.
105. Типологія партійних систем.
106. Основи національної безпеки України.
107. Політика і глобальні проблеми сучасності.
108. Інституалізація політичної науки.
109. Методи політології.
110. Технології прийняття і впровадження політичних рішень.
111. Сутнісні риси та типи політичних еліт.
112. Поняття політичної участі.

Методичне забезпечення курсу:

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

Хід проведення семінарських занять, питання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи студентів відображені у методичних виданнях:

1. Копитко А.Д. Історія політичних та правових вчень. Львів: ЛНАУ, 2020. Ч.1: Навчальна програма, плани семінарських занять, методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи студентів спеціальності 081. «Право». 87 с.; Ч.2. Плани семінарських занять, методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи студентів спеціальності 081. «Право». 139 с.
2. Копитко А.Д., Наконечний Р.А. Історія політичних та правових вчень: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНАУ, 2020. 258 с.
3. Копитко А.Д. Політологія: тестові завдання. Для студентів денної форми навчання усіх напрямів підготовки. Львів: ЛНАУ, 2013. 128 с.
4. Копитко А.Д., Крачковський Б.П. Практикум з політології: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНАУ, 2011. 385 с.
5. Копитко А.Д., Крачковський Б.П., Мендусь О.П. Політологія: плани семінарських занять. Львів: ЛНАУ, 2012. 75 с.
6. Крачковський Б.П., Копитко А.Д. Політологія. Плани семінарських занять. Львів: ЛНАУ, 2012. 110 с.

Система оцінювання та методи контролю. Оцінювання за навчальною дисципліною «Політологія» проводиться за 100-бальною шкалою.

Методи контролю:

Усне опитування (фронтальне, індивідуальне детальний аналіз відповідей студентів),

Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (твори, рішення задач і прикладів, складання тез, виконання схем, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо),

Практична перевірка(виконання практичної роботи, рішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.)

Стандартизований контроль (тести).

Самоконтроль: (самооцінка студентом якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

Види контролю: поточний контроль, проміжна атестація, підсумковий контроль.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів)															Сума	
розділ 1							розділ 2							100		
6	6	6	6	6	8	6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	

Академічна політика курсу: право студентів бути присутніми на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, зумовлених поважними причинами, вчасне виконання передбачених навчальною програмою видів робіт, повага та толерантність до чужої думки, самостійне, без сторонньої допомоги вирішення завдань СРС, завдань проміжного та підсумкового контролю. Не допускається копіювання вирішених завдань іншими особами та поширення плагіату.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бебик В.М. Політологія: наука і навчальна дисципліна: Підручник. К.: Каравела, 2009. 496 с.
2. Гелей С.Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 348 с.
3. Гелд Д. Демократія та глобальний устрій. К., 2005.
4. Головатий М.Ф. Людина і політика: підручник для студентів ВНЗ МАУП. К.: Персонал, 2012. 351 с.
5. Горлач М.І., Кремень В.Г. Політологія: наука про політику: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2009.
6. Демократія: Антологія. Упоряд. О.Проценко. К., 2005.
7. Дмитренко М.А. Лекції з політології: навч.-метод. посіб. К., 2010.
8. Дробінка І.Г., Кришталь Т.М., Підгорецький Ю.В. Політологія: Навч. пос. К.: Центр учб. літ-ри, 2007. 292 с.
9. Кирилюк Ф.М., Батрименко О.В. Історія зарубіжних політичних вчень: Навч.-метод. посібник. К.: ТОВ «XXI століття: Діалог культур», 2005. 256 с.

10. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки /Текст лекцій: навч. посіб. К.: Генеза, 1994.
11. Макар Ю. І., Докаш О.Ю., Лаврук Т.П. Політологія: навч. посіб. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2010. 596 с.
12. Основи політичної науки: курс лекцій. За ред. Б. Кухти. Ч.2. Львів: Кальварія, 1999. 436 с.
13. Піча В. М., Хома Н.М. Політологія: підруч. 3-тє вид., допов. Л.: Магнолія, 2009. 476 с.
14. Піча В. М., Хома Н.М. Політологія : підручник. 5-тє вид. Львів : «Новий Світ-2000», 2008. 304 с.
15. Погорілий Д. Є. Політологія: кредитно-модульний курс: [навч. посіб.]. К.: Інкос, 2008. 432 с.
16. Політична наука: методи досліджень : підручник / за ред. О. А. Габрієляна. К. : ВЦ «Академія», 2012. 320 с.
17. Політологія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навчальний посібник / за ред. Цвяха В.Ф. К.: Знання, 2012. 374 с.
18. Політологія: зб. вправ і завдань для самостійної роботи. Глосарій: [метод. посіб. до підруч. “Політологія”] / за ред. А. Колодій. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 280 с.
19. Політологія: [у 2-х кн.] / А Колодій, В. Харченко, Л. Климанська, Я. Косьміна. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2000. Кн. 1: Політика і суспільство; Кн. 2: Держава і суспільство.
20. Політологія : підручник / М.М. Вегеш та ін. ; ред. М.М. Вегеш. 3-тє вид., перероб. і доповн. К. : Знання, 2008. 556 с.
21. Політологія: акад. курс / М. І. Панов, Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. К.: Ін Юре, 2006. 520 с.
22. Політологія: підруч. / М. І. Панов (кер. кол. авт.), Л. М. Герасіна, Н. П. Осипова та ін. К.: Ін Юре, 2002. 360 с.
23. Політологія : підручник / М. І. Панов (керівн. авт. кол.), Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. К. : Наукова думка, 2005. 380 с.
24. Політологія : підручник / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук, Г. Ю. Васильєв, В. Я. Зимогляд; ред.: М. П. Требін; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х. : Право, 2013. 414 с.
25. Політологія: навч. посіб. 3-тє вид. За ред. В.Ф. Цвяха, О.В. Батрименка. К., 2010.
26. Рудич Ф. М. Політологія : підручник. 3-тє вид., переробл., доповн. К. : Либідь, 2009. 480 с.
27. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник /К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.
28. Шульженко Ф.П., Андрусак Т.Г. Історія політичних і правових вчень : навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2002. 378 с.
29. Шульженко Ф.П. Історія політичних і правових вчень: підручник. К.,2007
30. Цюрупа М.В., Ясинська В.С. Основи сучасної політології : підруч. для студентів ВУЗів. К. : Кондор, 2009. 354 с.
31. Холод В.В. Лекції з політології. Навч. посібн. Суми, 2001. 407 с.
32. Холод В.В. Політологія: Підруч. 3-є вид., перероб. і доп. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 480 с.
33. Юрій М. Ф. Політологія: навч. посіб.. К.: Дакор, КНТ, 2006. 416 с.

Допоміжна

1. Андрущенко С.В. Україна в сучасному геополітичному середовищі. К.:Логос, 2005.
2. Арентдт Х. Джерела тоталітаризму. Пер. з англ. В. Верлоки, Д. Горчакова. К. : Дух і літера, 2002. 584 с.
3. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. К. : МАУП, 2000. 292 с.
4. Бебик В.М. Менеджмент виборчої компанії: ресурси, технології, маркетинг: Навчально-методичний посібник. К., 2001. 216 с.
5. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина. К. : МАУП, 2003. 424 с.

6. Бебик В., Бортніков В., Дегтярьова Л., Кудряченко А. Держава і громадянське суспільство: партнерські комунікації в глобальному світі. К., 2006.
7. Бебик В., Шергін С., Дегтярьова Л. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. К., 2006.
8. Безродний Є.Ф., Уткін О.І. Історія політичних вчень: навч. посіб. К.:Професіонал, 2006.
9. Білоус А. Політико-правові системи: світ і Україна: навч. посіб. К., 2000.
10. Бурдек В.І., Ротар Н.Ю. Політична культура, ідеологія, психологія: навч. посіб. Чернівці, 2000.
11. Варій М. Й. Політико-психологічні передвиборчі та виборчі технології : навч.- метод. посібник. К. : Ельга Ніка-Центр, 2003. 400 с.
12. Вегеш М., Останець Ю. Світ політології: навч.-метод. посіб. Ужгород, 2006.
13. Воронов І. О. Феномен влади: горизонти людського і політичного виміру. К. : Генеза, 2005. 287 с.
14. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії "громадянське суспільство". Л.: Літопис, 2000. 318 с.
15. Гелей С., Рутар С. Політико-правові системи світу: Навч. пос. К.: Знання, 2006. 668с.
16. Глобалізація і безпека розвитку: кол. моногр. За ред. О. Г. Білоруса. К.: КНЕУ, 2001. 733 с.
17. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. К., 2006.
18. Горбатенко В.П., Бутовська І.О. Політичне прогнозування: навч. посіб. К., 2005.
19. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України / заг. ред. Ф. М. Рудич. К. : Парламентське видавництво, 2006. 582 с.
20. Громадянські об'єднання в Україні: навч. посіб. За ред.. В.М.Бесчасного. К., 2007.
21. Дей М.О., Ткач О.І. Політологія у схемах, таблицях та визначеннях : навч. посіб. для студентів ВНЗ. НАН України, Київ. ун-т права. К. :Ліра-К, 2014. 170 с.
22. Дергачев В. Геополітика. К., 2000.
23. Зленко А. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. Х., ФОЛІО, 2003. 559 с.
24. Іванов В.М. Історія держави і права України. К., 2002.
25. Історія політичних та правових вчень: навч.-метод.посіб. (за вимогами кредитно-модульної системи) /Укл. Г.І.Бабак. Кіровоград, 2006.
26. Кафарський В. Політичні партії України: конституційно-правове регулювання організації та діяльності : монографія. К. :Логос, 2008. 560 с.
27. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних баченнях: моногр. К., Л.: Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 520 с.
28. Кармазіна М. Президентство: український варіант. К. :Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса, 2007. 365 с.
29. Кирилюк Ф.М. Новітня політологія: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів МОНУ; КНУТШ. К.: Центр навчальної літератури, 2009. 564 с.
30. Кін Дж. Громадянське суспільство: старі образи, нове бачення. К.: К.І.С., АНОД, 2000. 191 с.
31. Колодій А. Ф. На шляху до громадянського суспільства: теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні: моногр. Л.: Червона калина, 2002. 272 с.
32. Кормич Л. І., Шелест Д.С. Громадські об'єднання та політичні партії сучасної України. К.: АВРІО, 2004. 262 с.
33. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І. Макліна, А. Макмілана. К.: Вид-во «Основи», 2005. 789 с.
34. Кочубей Л. О. Виборчі технології: політичний аналіз (на прикладі виборів до парламенту сучасної України): моногр. /К.: Юрид. думка, 2006. 280 с.
35. Кочубей Л. Виборчі технології: навч. посіб. К., 2008.

36. Кудряченко А. І., Рудич Ф.М., Храмов В.О. Геополітика: підруч. К.: МАУП, 2004. 294 с.
37. Куценко О. Д. Суспільство нерівних: класовий аналіз нерівностей в сучасному суспільстві. Х.: ХНУ ім. В. Каразіна, 2000. 315 с.
38. Кучменко Е.М. Основи демократії. К., 2009.
39. Кухта Б. Політичний лідер. Л., 2000.
40. Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і лідери. Львів: Кальварія, 1996.
41. Латигіна Н.А. Демократія: реалії versus утопії : моногр. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 400 с.
42. Лук'янов Д. Політичні партії в системі взаємодії громадянського суспільства та держави (роль та правове регулювання) : монографія. Д. Лук'янов. Х. : Право, 2007. 320 с.
43. Маддісон В. В. Історія розвитку політичної думки : курс лекцій. К. , 1996.
44. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. К.: Либідь, 1997.
45. Мадіссон, В.В., Шахов В.А. Сучасна українська геополітика [Текст] : навч. посіб. для студ. гуманітар. спец. вузів. К. : Либідь, 2003. 176 с.
46. Макеєв С., Надточий А. Політична соціалізація в пострадянській Україні. К., 2003.
47. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. Львів, 2002.
48. Марчук В.П. Історія політичних і правових вчень: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. К., 2009.
49. Міжнародні відносини (Історія. Теорія. Економіка) /За ред. М. Мальського, Ю.Мороза. Львів, 2002.
50. Мірошниченко М.І. Державність і право України. Генезис у європейському контексті. К., 2006.
51. Неліпа Д. В. Системний аналіз в політології: теорія, методологія, практика. К. : Центр учбової. літ-ри, 2011. 311 с.
52. Обушний М. І., Коваленко А.А., Ткач О.І. Політологія: довідник К.: Довіра, 2004. 599 с.
53. Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. Партологія. К.: Арістей, 2006.
54. Основи демократії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За ред. А.Колодій. К.: Вид-во "Ай Бі", 2002. 684 с.
55. Основи демократії: навч.-метод. комплекс /Укл. А.Ф. Колодій. К.: КиМУ, 2005.
56. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ.. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 549 с.
57. Пахарєв А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні: навч. посіб. К., 2011.
58. Пилипенко В., Привалов Ю., Ніколаєвський В. Владна еліта у контексті суспільного розвитку. К.: Фоліант, 2008. 158 с.
59. Політика в особах: політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти / За заг. ред. Ф. М. Рудича. К. : Парламентське видавництво, 2008. 352 с.
60. Політична інститути і процеси: навч.- метод. комплекс. Укл. А.Ф.Колодій. К., 2005.
61. Політичні інститути і процеси в умовах трансформації українського суспільства: навч. посіб. За ред. А.М. Пойченка, В.А.Рєбкала. Одеса, 2006.
62. Політико-правові інститути сучасності: структура, функції, ефективність: моногр. / за ред. М. І. Панова, Л. М. Герасіної. К.: Ін Юре, 2005. 384 с.
63. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами : монографія / за заг. ред. Ф. М. Рудича. К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2016. 488 с.
64. Політична енциклопедія: ред кол. Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. К. : Парламентське видавництво, 2011. 808 с.
65. Політична культура суспільства: джерела, впливи, стереотипи: зб. статей і тез за матеріалами Всеукр. наук.-теорет. конф. XX Харк. політ. читання. Х.: НЮАУ ім.

Ярослава Мудрого, НДІ державного буд-ва та місц. Самоврядування АПрН України, 2008. 385 с.

66. Політична наука: Словник: категорії, поняття і терміни /За ред. Б.Кухти. Львів, 2003.
67. Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку: [моногр.] / Ф. М. Рудич [та ін.]; заг. ред. Ф. М. Рудич. К.: Парламент. вид-во, 2010. 336 с.
68. Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року : колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. К.: ППІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. 400 с.
69. Політичні системи і громадянське суспільство: європейські та українські реалії. За заг. ред. А.І.Кудряченка. К., 2007.
70. Політичні системи сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку /За ред. Ф.М. Рудича: навч. посіб. К., 2002.
71. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексеєнко, С.С. Андреев та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд), Ю.С. Шемшученко та ін. К., 2004. 428 с.
72. Політологічний енциклопедичний словник. Упор. В.П. Горбатенко. 2-е вид., доп. і переробл. К.: Генеза, 2004. 736 с.
73. Політологія : навч. посіб. / Г.П. Щедрова, Ф.В. Барановський, О.В. Карчевська, О.Г. Мазур, О.Г. Михайловська. Луганськ: Вид-во СНУІм. В.Даля, 2011. 304 с.
74. Політологія: політика і суспільство. Держава і суспільство: підручник. К.,2000.
75. Поліщук І. Виборча система: оптимальна модель для України. *Сучасна українська політика*. Вип. 23. К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. 356 с.
76. Поліщук І. О. Еволюція культури політичних виборів в Україні: моногр. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 352 с.
77. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу /За ред. В.Бакірова, М.Сазонова. Харків, 2008.
78. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика. К.: Знання, 2006. 663 с.
79. Практикум з політології / За ред.. проф. Кирилюка Ф.М. К.: Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2003. 622 с.
80. Прикладна політологія: підручник / за аг. ред. В.Ф. Цвиха, О.В. Батрименка. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 326 с.
81. Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія. К. : Професіонал, 2008. 416 с.
82. Проблеми модернізації політичних систем сучасності: моногр. / М. І. Панов (кер. кол. авт.), Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін.; за заг. ред. Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна. Х.: Право, 2008. 320 с.
83. Пролєєв С. В. Метафізика влади : монографія. К. :Наукова думка, 2005. 324 с.
84. Розова Т. В., Барков В. Ю. Специфіка становлення громадянського суспільства в Україні. Одеса : Юридическая литература, 2003. 336 с.
85. Ротар Н. Ю. Політичні еліти та лідерство. Чернівці :Рута, 2006. 76 с.
86. Рудич Ф.М. Політична система сучасної України. К., 2002.
87. Рябов С.Г. Політичні вибори: навч. посіб. К., 1998.
88. Рябов С.Г. Політологія: словник понять і термінів. 2-ге вид., переробл. і допов., К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2001. 256 с. (Сер. «Книга НАУКМА»).
89. Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності: навч. посіб. К., 2003.
90. Себайн Д.Г., Торсон Т.Л. Історія політичної думки. К.: Основи, 1997. 838 с.
91. Семке Н.М., Доля І.М. Політологія: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 156 с.
92. Семке Н. М. Політологія : навч. посібник. Х. : Торсінг плюс, 2009. 384 с.
93. Семке Н. Н. Политология : учебное пособие. Харьков : НТУ «ХПИ», 2007. 220 с.
94. Скрипнюк О. В. Демократія: Україна і світовий вимір (концепції, моделі та суспільна практика). К.: Логос, 2006. 368 с.
95. Словник-довідник політологічних термінів /За ред. М.П.Гетьманчука. Львів, 2003.
96. Слюсаренко А. Р., Томенко М. В. Історія української конституції К.: Знання,1993. 187 с.

97. Сурмін Ю. , Наріжний Д. Виборчі технології. Д.: Пороги, 2001. 120 с.
98. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / за ред.: В. В. Танчера, В. П. Степаненка. К.: Ін-т соціол. НАНУ, 2004 133 с.
99. Сучасний виборчий PR: навч. посіб. / В. В. Лісничий, В. О. Грищенко, В. М. Іванов, М. В. Кінах. Сєверодонецьк: ЄВРІКА, 2001. 480 с.
100. Теорія і практика політичного аналізу. За ред. О.Л.Валєвського і В.А.Рєбкала. К., 2003.
101. Токвіль А. де. Про демократію в Америці. К.: Всесвіт, 1999. 373 с.
102. Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти: [кол. моногр.] / за ред. Ф. М. Рудича. К.: МАУП, 2002. 488 с.
103. Філонов О.В. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: навч. посіб. К., 2008.
104. Цюрупа М.В. Історія політичних і правових вчень. К.: Центр духовної культури, 2007.
105. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: навч. посіб. Л.: Тріада плюс, 2004. 528 с.
106. Шведа Ю. Партії та партійні системи України. Львів, 2001.
107. Шепелєв М.А. Теорія міжнародних відносин: підручник. К., 2004.
108. Чого хочуть українські партії? Навч. посіб. /За ред. О.Кучеренка, В.Кравченка. Х., 2002.
109. Хто є хто в європейській та американській політичній науці: Малий політологічний словник. За ред. Б. Кухти. Львів: Кальварія, 1997. 288 с.
110. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин: Навч. посіб. Львів, 2007.
111. Щербак Ю. Україна: виклик і вибір. Перспективи України в глобалізованому світі ХХІ століття. К., 2005.
112. Dahl R. Modern Political Analysis. 5th ed. Englewood Cliffs (New Jersey): Prentice Hall, 1991. 234 p.
113. Sartori G. Parties and Party Systems. A Framework for Analysis. New York: Cambridge University Press, 1976. 257 p.
114. Simon Y. R. Philosophy of Democratic Government. L.: University of Notre Dame Press, 1993. 345 p.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси— [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України;
2. **Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:**
  - Верховна Рада України - <https://www.rada.gov.ua/>
  - Представництво в інтернеті Президента України - <https://www.president.gov.ua/>
  - Інститут держави і права імені В.М.Корецького НАН України - <http://idpnan.org.ua/>
  - Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=7>.
  - Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>.
  - Європейська комісія. – <http://www.europa.eu.int/comm>
  - Всеукраїнське фахове видання «Гілея: науковий вісник». – <http://www.gileya.org.ua/index.php?ng=about>.
  - Інститут регіональних та євроінтеграційних досліджень «ЄвроРегіо Україна»//<http://www.eru.org.ua/index.php?page=1233>.
  - Київський міжнародний інститут соціології. – <http://www.kiis.com.ua/>
  - Мережа аналітичних центрів України. – <http://www.intellect.org.ua>.

- Міжнародний центр перспективних досліджень. – : <http://www.icps.com.ua/publications.html>.
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>.
- Національний інститут стратегічних досліджень при Президентіві України. – <https://niss.gov.ua/>
- Представництво ООН в Києві. – <http://www.un.org.ua/>.
- Представництво Світового банку в Україні. – <http://www.worldbank.org.ua>
- Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. - <http://lib.npu.edu.ua/>
- Фонд “Європа ХХІ” – <http://www.europehhi.kiev.ua>.
- Центр “Освіта”. – Режим доступу: <http://www.osvita.org>.
- <http://pidruchniki.com/> - навчальні матеріали он-лайн.
- <http://www.info-library.com.ua/> - електронна бібліотека info-library.
- <http://www.studentbooks.com.ua/> - бібліотека студента.
- <http://stud.com.ua/> - підручники для студентів он-лайн.
- <http://studentam.net.ua/> - он-лайн-бібліотека підручників.
- <http://pravo.biz.ua/> - юридична бібліотека.
- <http://www.pravoznavec.com.ua/> - електронна бібліотека юридичної літератури.
- <http://mego.info/> - МЕГО-ІНФО.
- <http://codex.at.ua/> - кодекси, закони, юридичні посібники, статті та поради.
- http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html - національна юридична бібліотека.
- library.pdpu.edu.ua/index.php/resursi/internet-resursi/politologhii-ekonomika-pravo – бібліотека університету Ушинського. Політологія, економіка, право. –
- <https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/> - МАУП. Матеріали з політології.
- <http://www.rada.kiev.ua> - Бібліотека Верховної Ради України.
- <http://www.comci.dsr.lp.ua/DSU/libraries> - Бібліотека Дніпропетровського національного університету.
- <http://www.gntb.n-t.org> - Державна науково-технічна бібліотека України.
- <http://www.scilib.univ.kiev.ua> - Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- <http://www.ukma.kiev.ua> - Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія.
- <http://www.greenpeace.org/international> - Офіційний сайт GREENPEACE.
- <http://whc.unesco.org/en/list> - Офіційний сайт ЮНЕСКО.
- <http://www.uamedia.visti.net/golos> - Газета «Голос України».
- <http://visnyk-psp.kpi.ua/> - Вісник НТУУ «КПІ» «Політологія. Соціологія. Право».
- <http://heraldiss.onu.edu.ua/> - Вісник Одеського національного університету «Політичні науки».
- <http://periodicals.karazin.ua/politology> - Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна «Політологія».
- <http://zpv.knu.ua/index.php/pb/index> - «Політологічний вісник» Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- <http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/> - Вісник Львівського університету. Серія «Філософсько-політологічні студії».
- <http://journals.maup.com.ua/index.php/political/conditions> - Наукові праці МАУП. Політичні науки та публічне управління.
- <https://cuesc.org.ua/zhurnali/copernicus/> - Журнал «Copernicus Political and Legal Studies» міждисциплінарний науковий журнал. Видається найбільш відомим польським науковим видавництвом «Wydawnictwo Adam Marszałek».
- <https://cuesc.org.ua/zhurnali/top/> - Журнал «Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts» засновано Інститутом політичної та європейської науки при Щецинському

університеті за підтримки Ради Інституту та участі польського наукового видавництва
«Wydawnictwo Adam Marszałek».

Лектор кафедри
гуманітарної освіти

Копитко А.Д.